EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 17.11.2010
KOM(2010) 676 v konečném znění

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Uplatňování nařízení Rady č. 2157/2001 ze dne 8. října 2001 o statutu evropské společnosti (SE)

(Text s významem pro EHP)

SEK(2010) 1391

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Uplatňování nařízení Rady č. 2157/2001 ze dne 8. října 2001 o statutu evropské společnosti (SE)

(Text s významem pro EHP)

1. ÚVOD

Statut evropské společnosti („nařízení o SE“)[1] byl přijat dne 8. října 2001 po více než 30 letech jednání v Radě. Umožnil vytvoření nové právní formy zvané evropská společnost, také označovanou jako SE podle jejího latinského názvu *Societas Europaea*. Podle bodů odůvodnění byly cíli nařízení o SE mimo jiné odstranit překážky pro vytváření skupin společností z různých členských států, (…) umožnit společnostem evropského rozměru propojit, plánovat a provádět reorganizaci svého podnikání v měřítku Společenství a přemístit sídlo do jiného členského státu při zajištění odpovídající přiměřené ochrany menšinových akcionářů a třetích stran, (…) zajistit v nejvyšší možné míře, aby hospodářská a právní jednotka při podnikání ve Společenství byly totožné, (…) umožnit vytvářet a řídit společnosti evropského rozměru bez překážek vyplývajících z rozdílů a z omezeného územního uplatnění vnitrostátního práva obchodních společností (…) a (…) dovolit společnostem evropského rozměru přizpůsobovat svou organizační strukturu a zvolit vhodný systém vedení podniku, který zajišťuje účinné řízení, řádný dohled a zachování práv zaměstnanců na zapojení[2].

Nařízení o SE doplňuje směrnice Rady 2001/86/ES o zapojení zaměstnanců v SE („směrnice o SE“). Lhůta pro přizpůsobení vnitrostátních právních předpisů evropským předpisům o SE byla stanovena na 8. října 2004, ale dodrželo ji pouze 8 členských států. Směrnice o SE byla provedena ve všech členských státech teprve na začátku roku 2007.

Článek 69 nařízení o SE stanoví, že Komise do pěti let po vstupu tohoto nařízení v platnost podá zprávu o jeho uplatňování a případně též návrhy na jeho změnu. Ke shromáždění potřebných údajů o praktickém uplatňování statutu SE zadalo generální ředitelství pro vnitřní trh a služby Evropské komise externí studii a konzultovalo zúčastněné strany během veřejné konzultace a jedné konference[3].

2. UPLATŇOVÁNÍ STATUTU SE: INVENTÁŘ SE

K 25. červnu 2010 bylo v členských státech EU a EHP zapsáno v rejstříku 595 SE. Od roku 2004 do roku 2008 rostl počet SE geometrickou řadou. V roce 2009 bylo založeno méně SE než v roce 2008, ale v roce 2010 se vývoj opět vrátil k vzrůstajícímu počtu nově založených SE. SE byly zapsány v 21 členských státech EU a EHP z třiceti, z toho převážná většina (okolo 70 %) v České republice či v Německu. S výjimkou Kypru bylo velmi málo SE zapsáno v jihoevropských členských státech.

---

1 Nařízení Rady (ES) č. 2157/2001 ze dne 8. října 2001 o statutu evropské společnosti (SE).

2 Body odůvodnění 1, 2, 4, 6, 7, 14 a 21 nařízení o SE.

3 Externí studie vypracovaná společností Ernst&Young (dále jen „studie E&Y“), souhrnná zpráva o konzultaci a informace o konferenci jsou dostupné na adrese: http://ec.europa.eu/internal_market/company/se/index_en.htm.

Pracovní dokument útvarů Komise, který provází tuto zprávu, obsahuje podrobné údaje o inventáři SE, jejich vlastnostech a právních předpisech o SE platných v různých členských státech.

3. HLAVNÍ PŮSOBÍCÍ PRVKY A SMĚRY VÝVOJE

3.1. Pozitivně a negativně působící prvky při zakládání SE

Svědectví společností ukazují, že rozhodnutí založit SE či ne obecně závisí na konkrétním „podnikatelském případě“, tzn. je založeno na řadě důvodů odpovídajících konkrétní situaci dané společnosti. Důvody se mohou lišit a je obtížné určit obecnou tendenci, která by se týkala všech společností. Zdá se ovšem, že některé důvody mají obecně větší význam než jiné a že některé mají zřejmě větší význam v určitých členských státech a odvětvích činnosti než v ostatních. Některé z těchto důvodů, které společnosti uvádějí jako pozitivně či negativně působící prvky, jsou popsány níže.

Jako jeden z nejdůležitějších pozitivně působících prvků je uváděna **evropská image** SE. To je zejména přitažlivé pro společnosti, které se snaží zdůraznit svou evropskou příslušnost nebo využít evropské právní formy, která je známější než jejich vnitrostátní formy, k proniknutí na trhy jiných členských států, aniž by kvůli tomu musely zakládat zahraniční pobočky. Ovšem důležitost evropské image kolísá. Jako výhoda je uváděna zejména u společností v malých zemích, ve východoevropských zemích, v Belgii a v exportně orientovaných zemích (např. v Německu). Na druhé straně je v některých členských státech a v některých zvláštních odvětvích považována národní značka za lépe uplatnitelnou na trhu než evropské označení.

Nadnárodní povaha SE je uváděna jako možná výhoda při provádění přeshraničních fúzí nebo strukturálních změn ve skupině (např. při přeměně dceřiných společností na pobočky mateřské společnosti). Pomáhá to zejména k tomu, aby se zabránilo pocitu národní „porážky“ vedení a zaměstnanců ve společnosti, která sloučením zaniká, nebo v dřívějších dceřiných společnostech.

Možnost přemístění sídla do jiného členského státu je považována za zásadní popud a skutečnou srovnatelnou výhodu SE v porovnání s národními společnostmi. Jelikož neexistuje směrnice o přeshraničním přemístění sídla společnosti, zůstává SE jedinou právní formou společnosti, která společnostem umožňuje přemístit své sídlo do jiného členského státu bez likvidace[4]. Tato možnost je údajně přitažlivá zejména pro holdingové společnosti. Konkrétně ale své sídlo přemístil pouze omezený počet SE (49 k 25. červnu 2010).

Až do vstoupení směrnice o přeshraničních fúzích v platnost byla možnost použití právní formy SE jako prostředku k provedení **přeshraniční fúze** považována za důležitý popud. K tomu společnosti a právní poradci uváděli, že ustanovení o účasti zaměstnanců jsou v uvedené směrnici pružnější než ve statutu SE, ačkoli to organizace zaměstnanců popírají.

Řada respondentů ve veřejné konzultaci uváděla jako pozitivně působící prvek možnosti SE při **reorganizaci a zjednodušení struktury skupiny**. Přeměna na SE, včetně přeměny dceřiných společností na pobočky, je údajně mimořádně přitažlivá pro společnosti ve

[4] Ovšem statut SE vyžaduje, aby společně se sídlem společnosti bylo přemístěno také její správní ústředí, což tuto výhodu oslabuje.

finančním a pojišťovacím odvětví. K uváděným výhodám patří pouze jeden dozorčí orgán (místo jejich celé řady v každém členském státě, ve kterém společnost má dceřiné společnosti) a snazší soulad s požadavky na kapitál. Ovšem výhody takové restrukturalizace na formu SE nejsou zřejmé (protože by bylo možno použít i národní společnost) bez spojení s dalšími výhodami, jako jsou evropská image společnosti, nadnárodní povaha SE nebo možnost přemístění sídla.

Respondenti ve veřejné konzultaci uváděli také výhody právní formy SE v oblasti financování (silnější postavení během vyjednávání s bankami a při žádostech o finanční podporu EU) a pružné předpisy SE v oblasti zapojení zaměstnanců v členských státech, kde jsou tyto záležitosti regulovány závaznými pravidly. Pokud jde o posledně jmenované, uvádějí jak společnosti, tak odbory, že statut SE nabízí možnost: i) vyjednat model zapojení zaměstnanců, a tudíž ho přizpůsobit zvláštním potřebám společnosti nebo skupiny, místo povinnosti dodržet vnitrostátní závazná pravidla, ii) mít směsici zástupců z různých členských států místo zástupců pocházejících pouze z jednoho členského státu (to může přispět k vytvoření evropského zaměstnaneckého povědomí a představovat výhodu pro celoevropské skupiny) a iii) omezit velikost dozorčí rady, a zvýšit tak její účinnost. Právní forma SE je údajně někdy využívána k zachování stejného systému zapojení zaměstnanců bez ohledu na růst počtu pracovníků společnosti[5].

Jako nejdůležitější negativně působící prvky *při zřizování SE* jsou uváděny **náklady na založení, časově náročné a složité postupy a právní nejistota** společně s **nedostatkem souvisejících znalostí a praktických zkušeností** poradců a příslušných veřejných orgánů v této oblasti. Dobře známé příklady vysokých nákladů na založení SE zahrnují případy Allianz SE a BASF SE, jejichž nové zapsání do rejstříku jako SE dosáhlo v pořadí částky 95 a 5 milionů EUR. Ponecháme-li tyto případy stranou, dosahovaly průměrné náklady na založení SE podle průzkumu externí studie přibližně částky 784 000 EUR (včetně daní a nákladů na právní poradce, na překlad a na zapsání do rejstříku). Celkové náklady na založení se pohybují od přibližně 100 000 EUR až do výše 2 až 4 milionů EUR.

Za nejvýznamnější problém *fungování SE* je uváděna **nedostatečná informovanost o SE** v podnikatelských kruzích uvnitř a vně EU. Při oznámení přijetí právní formy SE musí vedení často investovat do vysvětlování povahy SE svým obchodním partnerům (zákazníci, dodavatelé, banky atd.) a zaměstnancům.

Některé společnosti, právní poradci a podnikatelská sdružení považují pravidla o **zapojení zaměstnanců** za negativně působící prvek, protože jsou podle nich složitá a časově náročná, a to zejména v členských státech, jejichž vnitrostátní právní předpisy systém zastoupení pracovníků nevyžadují. Někdy jsou tato pravidla považována za nepřiměřená, a to zejména v případě, kdy se zapojení týká jen velmi malého počtu zaměstnanců. Jako negativně působící prvek zejména v případě kotovaných společností, pro které je jistota postupů a časového rámce zapsání do rejstříku zásadní, se také někdy uvádí ustanovení, že SE nemůže být vytvořena před ukončením jednání o zapojení zaměstnanců. Tyto názory ale nesdílejí organizace pracovníků.

---

[5] Odbory uvádějí, že v Německu v několika málo případech byla SE vytvořena za účelem zachování stejné míry zastoupení pracovníků v dozorčí radě, přestože by práh stanovený pro národní společnost (500 nebo 2 000 zaměstnanců) vyžadoval změnu zastoupení pracovníků v radě.

3.2. Tendence v rozmístění SE

Externí studie a účastníci konzultace a konference uvádějí, že **velikost národních společností** může mít vliv na rozmístění SE. Tvrdí se, že zvýšené náklady (zejména vysoká požadovaná částka minimálního kapitálu) a složitost založení SE ve srovnání s akciovou společností představují větší překážku v členských státech, jejichž národní společnosti tvoří spíše malé a střední podniky. Jako příklady zemí, u nichž by tento fakt mohl vysvětlovat malý počet SE, se uvádějí Polsko, Španělsko, Portugalsko, Řecko a Itálie. Jeden z dotazovaných v rámci veřejné konzultace také uvedl, že v daném členském státě existuje pozitivní vazba mezi počtem nadnárodních společností a počtem SE.

Vliv má zřejmě také **obeznámenost a informovanost o SE v právnických a podnikatelských kruzích**. Svědectví nasvědčují tomu, že v členských státech, ve kterých byla právní forma SE aktivně propagována, např. v České republice a v Německu, existuje více SE, zatímco v členských státech, jako jsou Itálie nebo Španělsko, v nichž nejsou informace a poradenství ohledně právní formy SE snadno dostupné, bylo založeno málo nebo vůbec žádná SE. Mohlo také dojít k pozitivnímu spirálovému efektu: zvýšený počet SE v daném členském státě vyvolal zájem ostatních společností o tuto právní formu, což vedlo k většímu počtu zakládání SE v této zemi.

Externí studie také zjistila, že **pozdní provedení směrnice o SE v některých členských státech** mohlo mít dopad na míru informovanosti o SE a na počet SE v těchto zemích[6].

Další tendencí je, že obecně v **zemích, které umožňují pouze dualistický systém řízení**, vzniklo více SE než v zemích, které povolují pouze monistický systém řízení, a velmi málo SE bylo založeno v zemích, které již povolují oba systémy. Ovšem podle některých respondentů ve veřejné konzultaci může rozhodnutí pro strukturu vedení společnosti, kterou nezná vnitrostátní právo země, v níž je SE zapsána, vést k právní nejistotě nebo k praktickým potížím.

Pokud jde o vazbu mezi rozmístěním SE v různých členských státech a **vnitrostátními předpisy o zapojení zaměstnanců**, názory zúčastněných stran se liší. Zatímco externí studie a drtivá většina respondentů ve veřejné konzultaci souhlasí s názorem, že tato tendence obecně existuje[7], organizace pracovníků a výzkumní pracovníci v oblasti pracovního práva s tímto názorem nesouhlasí.

Respondenti ve veřejné konzultaci uvedli také další možná vysvětlení rozmístění SE v EU a v EHP, a to zejména: i) pružnost některých aspektů právní formy SE ve srovnání s vnitrostátními právními formami, ii) různá hodnota evropské značky, iii) lišící se náklady na založení a transakce SE, iv) daňové systémy členských států.

Vysoký počet **předzaložených SE** v některých členských státech, a to zejména v České republice a v Německu, také přispívá k vysvětlení vysokého počtu SE v těchto dvou

---

[6] V zemích, které provedly směrnici o SE v roce 2006 nebo později (tzn. Slovinsko, Řecko, Lucembursko, Irsko, Bulharsko a Rumunsko), existuje málo SE.

[7] Tento směr vývoje není bez výjimek, a zejména ve Slovinsku (0), Maďarsku (3), Finsku (0), Dánsku (2) a Švédsku (9) bylo k 25. červnu 2010 zapsáno, pokud vůbec, velmi málo SE, ačkoli tyto země mají poměrně rozsáhlé právní předpisy o zapojení pracovníků, zatímco ve Spojeném království (23) a Francii (19) bylo zapsáno více SE, přestože tyto dvě země nemají předpisy o zapojení pracovníků, nebo jsou tyto předpisy omezené.

členských státech [8]. Zakládání předzaložených SE profesionálními poskytovateli služeb v těchto zemích lze údajně vysvětlit skutečností, že systém předzaložených společností dostupných k prodeji je zde běžný [9] a uspokojuje zvláštní podnikatelské potřeby. Podle respondentů ve veřejné konzultaci společnosti kupují předzaložené SE hlavně kvůli tomu, aby ušetřily čas a náklady a vyhnuly se složitému a nejistému postupu při zakládání. Řada respondentů uvedla, že předzaložené SE umožňují také založit SE, aniž by se musel splnit náročný přeshraniční prvek [10] či se muselo vyjednávat zapojení zaměstnanců. Možnost vyhnout se obtížným požadavkům je důležitá zejména pro menší společnosti. Na druhé straně zaměstnanecké organizace vyjadřují obavu, že by se předzaložené SE mohly využívat k obcházení ustanovení směrnice o SE týkajících se zapojení pracovníků. V této souvislosti je nutné zmínit nedostatek informací o mnohých předzaložených SE po jejich uvedení v činnost. Částečně to lze vysvětlit skutečností, že roční závěrky se zveřejňují zpětně. Jiným vysvětlením může být, že některé společnosti jsou kvůli své malé velikosti povinny zveřejnit pouze zkrácenou rozvahu a komentář k účetní závěrce. V některých případech údajně v obchodním rejstříku nejsou účetní závěrky dostupné vůbec, a to bez jakéhokoli odůvodnění.

4. PRAKTICKÉ PROBLÉMY PŘI UPLATŇOVÁNÍ STATUTU SE

Na základě podkladů získaných během konzultací se zúčastněnými stranami bylo zjištěno několik potíží při uplatňování statutu SE, a to jak při zakládání SE, tak při její činnosti. Podrobnější vysvětlení potíží zjištěných během konzultací se zúčastněnými stranami je uvedeno v pracovním dokumentu útvarů, který je k této zprávě připojen.

4.1. Založení SE

Původním cílem statutu SE bylo poskytnout evropskou právní formu již existujícím přeshraničním podnikům přiměřené velikosti, aniž by se tím pro malé a střední podniky ztížila možnost vytvářet SE. Konference a veřejná konzultace ale ukázaly, že podniky, a to zejména MSP, považují současné podmínky založení za velmi náročné. **Náklady na založení, časově náročné a složité postupy a právní nejistota procesu zakládání SE**, které mají většinou původ v nedostatečné jednotnosti statutu SE a v řadě odkazů na vnitrostátní právo, patří k nejdůležitějším překážkám, které podniky odrazují od založení SE. Zúčastněné strany také uvádějí jako vážné překážky **náročný požadavek na přeshraniční podnikatelskou činnost** (zejména požadavek, aby společnosti zakládající SE již měly alespoň dva roky před založením SE dceřinou společnost nebo pobočku v jiném členském státě), **omezené způsoby vytvoření SE** a **vysokou požadovanou částku minimálního kapitálu**.

Pokud jde o **omezené způsoby vytvoření**, uváděli účastníci konference a konzultace jako oblasti, kde by se mělo uvažovat o úpravě, zejména nemožnost založení SE přímo soukromými společnostmi s ručením omezeným prostřednictvím přeshraniční fúze nebo přeměny a chybějící možnost vytvořit SE rozdělením. Možnost povolit vytvoření SE rozdělením souvisí s otázkou **rozšíření pojmu fúze v čl. 17 odst. 2 nařízení o SE** (viz čl. 69 písm. b)). Jeden z respondentů v konzultaci tvrdí, že rozdělení je očividným nástrojem restrukturace jak uvnitř členského státu, tak přes jeho hranice a že přeshraniční rozdělení, při

---

[8] Tyto dvě země mají ale také nejvyšší počet SE vyvíjejících činnost.

[9] Na rozdíl od Francie a Itálie, kde podle respondentů ve veřejné konzultaci nejsou předzaložené společnosti opravdu známy nebo se jich nepoužívá.

[10] Např. vyhnout se potřebě přeshraničního požadavku u každé dceřiné společnosti skupiny, která se přeměňuje na SE.

němž by mohla vzniknout SE, by bylo jednodušším a časově méně náročným řešením než již stávající možnosti[11]. Jako argument se také uvádí, že na úrovni Evropské unie sice neexistují právní předpisy o přeshraničních rozděleních, ale judikatura Evropského soudního dvora ve věci *Sevic* (C-411/03) již umožnila provést přeshraniční rozdělení v případě, kdy dotčené společnosti podléhají právu různých členských států. Na druhé straně externí studie tvrdí, že povolit vytváření SE rozdělením by vedlo spíše k dalšímu dělení hospodářské a právní jednoty skupiny společností než ke zjednodušení skupiny[12].

Některé zúčastněné strany (společnosti, včetně SE, právní poradci a podnikatelská sdružení) také považují **pravidla SE o účasti zaměstnanců**, a to zejména postup vyjednávání v souvislosti se založením SE, za složité a časově náročné. Podle odborů však tato jednání nejsou břemenem, ale spíše nutným mechanismem, který umožňuje skutečný dialog mezi vedením a zaměstnanci společnosti. Na druhé straně vyjadřují odbory obavu, že pravidla SE nejsou plně přizpůsobena všem situacím. Statut SE zejména neobsahuje jasné ustanovení, zda předzaložená SE může být zapsána do obchodního rejstříku či ne vzhledem k tomu, že neexistují žádná jednání o účasti zaměstnanců, protože v době založení SE nemají SE ani zúčastněné společnosti žádné zaměstnance.

4.2. Chod SE

Řada respondentů ve veřejné konzultaci se domnívá, že požadavek na **umístění sídla a správního ústředí SE ve stejném členském státě** (nebo, v případě některých členských států, na stejném místě) představuje v praxi překážku[13]. Statut stanoví přísnou sankci (likvidaci), pokud SE tento požadavek nesplní. Od přijetí statutu SE došlo k významnému vývoji, který změnil přístup k otázce sídla společnosti. Zejména judikatura Evropského soudního dvora otevřela cestu k přijetí zásady oddělení sídla a správního ústředí v Evropské unii[14]. Podle některých zúčastněných stran lze navíc v moderním světě zásadu skutečného sídla jen obtížně uplatňovat v praxi, jelikož není snadné určit umístění sídla mezinárodní společnosti, tedy místa, kde se přijímají strategická rozhodnutí. Zásada, podle které je platné právo obchodních společností určeno právem země, ve které má SE své sídlo, je jasná a snadno zjistitelná. Možnost oddělit sídlo SE od jejího správního ústředí by z ní navíc mohla učinit přitažlivý nástroj pro zjednodušení struktury skupiny[15] a mohla by být krokem k zajištění shody hospodářské a právní jednotky při podnikání v Evropské unii. Externí studie se vyslovuje pro toto oddělení. Podporují ho také svědectví podnikatelů, ale stavějí se proti němu jiné zúčastněné strany, např. členské státy a odbory. Mimo jiné se obávají, že možnost oddělit sídlo od správního ústředí by mohlo ztížit provádění daňové kontroly kvůli nedostatečné průhlednosti informací o společnostech zapsaných v obchodním rejstříku v jiných členských státech.

---

[11] Možnosti jsou: i) vnitrostátní rozdělení a následná přeshraniční fúze, která může být provedena na základě nařízení o SE nebo směrnice 2005/56/ES a, je-li fúze provedena na základě směrnice 2005/56/ES, nakonec přeměna nástupnické společnosti v SE, nebo ii) vnitrostátní rozdělení, po kterém následuje přeměna nástupnické společnosti v SE a následné přenesení sídla SE.

[12] Navíc žádná z SE, na které se obrátili autoři externí studie, a žádný z dotazovaných v rámci konzultace neuvedli omezené způsoby vytvoření jako negativní prvek.

[13] Viz čl. 69 písm. a) nařízení o SE.

[14] Viz věci *Centros* (C 212/97), *Überseering* (C 208/00), *Inspire Art* (C 167/01), *SEVIC* (C 411/03) a *Cartesio* (C 210/06).

[15] SE by mohla zapsat své dceřiné společnosti v jednom členském státě, a tak by celá skupina mohla podléhat pouze jedinému právnímu režimu obchodních společností, zatímco by měla správní ústředí každé dceřiné společnosti umístěna v jiných členských státech, kde by řídila skutečnou podnikatelskou činnost.

Někteří respondenti ve veřejné konzultaci uvedli řadu praktických potíží vyvolaných rozdíly ve vnitrostátních předpisech o přemístění sídla SE a náročnými nebo nejasnými předpisy o vnitřní organizaci SE. Účastníci konference navrhovali, aby statut SE poskytl zakladatelům a podílníkům více pružnosti ohledně vnitřní organizace SE, i když takovou pružnost nemají národní společnosti v členském státě, ve kterém má SE sídlo[16]. Tím by se také snížil počet odkazů na vnitrostátní právní předpisy. Protože by to ale vedlo k tomu, že by SE byly v přímé konkurenci s vnitrostátními právními formami, objevily se pochybnosti o tom, do jaké míry toho lze dosáhnout po politické stránce.

Řada zúčastněných stran uvedla několik problémů výkladu ustanovení statutu SE o **přeměně stávající SE na národní společnost**.

Řada respondentů ve veřejné konzultaci a zástupci odborů na konferenci také uvedli nedostatečně jasná pravidla o účasti zaměstnanců po **uvedení v činnost předzaložené SE** nebo při strukturálních změnách po založení SE. Podle názoru odborů to s sebou nese riziko, že pravidla o účasti zaměstnanců se mohou obcházet.

Statut SE ve svém čl. 69 písm. c) stanoví, že Komise musí přezkoumat, zda je vhodné upravit pravidlo o soudní pravomoci v čl. 8 odst. 16 statutu SE ve světle každé případné budoucí změny v evropských nebo ve vnitrostátních právních předpisech v oblasti spadající pod Bruselskou úmluvu z roku 1968 („Úmluva“)[17]. Toto ustanovení o revizi bylo připojeno za účelem zohlednění jakýchkoli nutných změn předpisů o soudní příslušnosti v návaznosti na přijetí nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 („nařízení Brusel I“), které nahradilo úmluvu. Bylo to nutné, protože nařízení Brusel I, které bylo projednáváno ve stejné době jako nařízení o SE, bylo přijato po ukončení jednání o statutu SE. Ustanovení čl. 8 odst. 16 statutu SE stanoví, že po přemístění sídla do jiného členského státu může být SE stále považována za SE se sídlem v členském státě, ve kterém byla zapsána v rejstříku před přemístěním, pokud jde o její činnosti před přemístěním. Toto ustanovení umožňuje vést soudní řízení týkající se činností SE před přemístěním v členském státě, ve kterém byla v té době SE zapsána v rejstříku. Toto je nutné chápat ve spojení s platnými předpisy o příslušnosti, a to zejména články 2 a 60 nařízení Brusel I, které umožňují vést soudní řízení proti společnosti mimo jiné u soudů členského státu, ve kterém má společnost své statutární (zapsané) sídlo. Ustanovení čl. 8 odst. 16 tak rozšiřuje příslušnost soudů pro soudní řízení proti SE ve srovnání s tím, co je možné u jiných druhů společností v rámci nařízení Brusel I. Podle informací Komise nebylo ustanovení čl. 8 odst. 16 dosud konkrétně využito. Lze rovněž pochybovat, zda je toto pravidlo velkým přínosem ke stávajícím předpisům nařízení Brusel I o soudní příslušnosti, které již umožňují vést soudní řízení u soudů členského státu, ve kterém dochází např. k plnění smlouvy nebo jsou způsobeny nebo utrpěny škody. V současné době Komise nicméně nevidí důvod pro změnu stávajícího předpisu.

5. ADMINISTRATIVNÍ ZÁTĚŽ

Středisko evropských politických studií provedlo měření[18] administrativní zátěže obsažené v nařízení o SE. Podle tohoto měření přináší nařízení o SE roční administrativní zátěž ve výši 5,2 milionu EUR. To představuje 0,04 % celkové administrativní zátěže ve výši 12,1 miliardy EUR měřené v ročních závěrkách/oblasti působnosti práva obchodních společností v únoru

---

16 Viz čl. 69 písm. d) nařízení o SE.

17 Úmluva ze dne 27. září 1968 o příslušnosti a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech.

18 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/better-regulation/files/abst09_ceps_extension_en.pdf.

2009[19]. Je ale nutné připomenout, že administrativní zátěž pokrývá administrativní náklady na všechny stanovené informační povinnosti bez ohledu na to, zda jsou tyto povinnosti nutné k ochraně oprávněných zájmů zúčastněných stran nebo ne. Skupina nezávislých zúčastněných stran na vysoké úrovni pro oblast administrativní zátěže (High Level Group – HLG)[20] zdůrazňuje, že každá budoucí reforma statutu SE musí také zohlednit otázku snížení administrativní zátěže. Navrhuje zejména vzít v úvahu možnosti omezit informační povinnosti v souvislosti s předkládáním zpráv, zveřejňováním informací, používáním nezávislých odborníků a požadavky na zasedání[21].

6. ZÁVĚR

Externí studie dospívá k závěru, že původní cíle statutu SE byly v určité míře dosaženy, ale stav je stále možné zlepšit.

Právní forma evropské společnosti umožnila společnostem s evropským rozměrem přemístit jejich sídla přes hranice, lépe se reorganizovat a restrukturovat a vybrat si z různých struktur řízení, to vše při zachování práv zaměstnanců na zapojení a ochraně zájmů menšinových akcionářů a třetích stran. Dalšími pozitivními stránkami SE je evropská image a nadnárodní povaha SE.

Šest let zkušeností s nařízením o SE ale ukázalo, že provádění statutu vede v praxi k řadě problémů. Statut SE nepřináší jednotnou formu SE napříč Evropskou unií, ale 27 různých druhů SE. Statut obsahuje mnoho odkazů na vnitrostátní právo a existuje nejistota ohledně právního účinku přímo uplatňovaného práva a jeho rozhraní s vnitrostátním právem. Nerovnoměrné rozmístění SE v Evropské unii dále ukazuje, že statut není přizpůsoben situaci společností ve všech členských státech.

Všechny úvahy o změnách statutu SE s cílem odstranit praktické problémy zjištěné různými zúčastněnými stranami budou muset zohlednit skutečnost, že statut SE je výsledkem křehkého kompromisu, ke kterému se dospělo po dlouhých jednáních. Komise v současné době uvažuje o možných změnách statutu SE s cílem předložit v roce 2012 případné návrhy. Všechny takové navrhované změny bude nutné uskutečňovat souběžně s každou možnou revizí směrnice o SE, která by byla podle článku 154 Smlouvy předmětem konzultací sociálních partnerů. Obecněji řečeno, všechna opatření, která by Komise navrhla v návaznosti na tuto zprávu, by byla podmíněna zásadami lepší regulace, včetně posouzení dopadu.

---

[19] Toto měření bylo založeno na 8 nejvíce administrativně zatížených směrnicích v této oblasti. Viz http://ec.europa.eu/enterprise/policies/better-regulation/files/abst09_companylaw_en.pdf.

[20] HLG byla vytvořena, aby působila jako poradce Evropské komise v rámci Akčního programu pro snižování administrativní zátěže v EU, viz rozhodnutí Komise ze dne 31. srpna 2007, K(2007)4063, článek 2.

[21] Stanovisko HLG ze dne 20. května 2010, odstavec 30.